

KLINIKAI BÓCORGÁSOK

Szeptikus, aszeptikus

Akárki mondhatja, addig jövök-megyek a klinikán, amíg mindenféle orvosi kifejezés is rám nem ragad, és gyarló emberként még hencegni is akarok vele. Pedig nem erről van szó, ha életem első ötven évét leéltem anélkül, hogy fölvágással ékeskednék, a második ötvenet se akarom ficamokkal kezdeni. Csak azért írtam a címbe a két szót, mert az első emeleten minden megkérdezett munkás azt felelte a készülő műtőben, hogy kétféle lesz: szeptikus és aszeptikus. Hogy mi a kettő között a különbség, már csak kevesen tudták megmondani. Nekik nyilván elég annyi, hogy meg tudják különböztetni egymástól — most az aszeptikusban dolgozunk, nem a szeptikusban —, a többi a tervrajz dolga.

A szótárhoz hű fordítás nyilván nem a lényegét mondja. A szeptikus azt jelenti, hogy fertőzött, márpedig nem lehet célja egyetlen orvosnak se, hogy erőnek erejével fertőzött műtőben dolgozzon. Azt hiszem, akkor fordítjuk jól, ha azt mondjuk, a szeptikusnál nem olyan szigorúak az előírások, mint az aszeptikusnál, hiszen az esetek többségében úgyse tudnák megőrizni az egész műtő és a hozzá tartozó toldalékok fertőtlenítettségét. Maga a műtét természetesen itt is „steril” körülmények között folyik.

Nyüzsgő emberek sokasága között jutottam föl az első emeletre, elsőként az től föl tehát, hogy itt már alig vannak. Arra már az elején számítottam, hogy szembe haladok az építőkkel, de hogy ennyire hamar összetalálkozom a már majdnem kész színttel, azt nem tudhattam. Az utca felé eső szakaszon attól féltem kaján vigyorral, hogy úgy járhatok itt is, mint Csongrádon jártam. Régen volt, akkor még filmeztem a televízióknak, és a Városháza előtti események jobb áttekintése céljából fölmentem a szemközti templom tornyába. Mire visszajöttem volna, bezárták a templomot. Ha senki sincsen a két folyosón, megeshet, hogy bezárja valaki a tűzbiztos csodaajtót, és itt még torony sincsen haranggal, hogy jelezhessem, figyeljetelek, emberek, valaki bent maradt. Megúsztam, itt vagyok.

Minden belső ajtó zárva már, és hibajegyzék fityeg némelyiken. Az ablakra, az ajtóra, a festésre, az oldalfalakra, a melegpadlóra, a hidegpadlóra, a redőnyre, a sötétítőre, a szűnyoghálóra, a bútorokra, a szerelvényekre, az álmennyezetre lehet észrevételeket tenni, van is bőségesen a 66. és 67. ajtón, a legvégén pedig ott áll jóval nagyobb rubrikával az egyéb. Végzetesen nagy hiba azonban egyik rovatban sincsen, inkább azt olvasom ki belőlük, hogy szigorú volt az átvétel. Egyiknél-másiknál az van csak, hogy piszkos, vagy karcolt, az egyébként meg ez a szó, jól elnyújtott betűkkel: takarítás. Önkéntelenül is a cipőtem nézem: hadi körülményeken jöttem át, magammal hozva az alagsor és a földszint minden porát, gyerünk innen, minél előbb. Zárva vannak az ajtók, ennél többet úgyse láthatok. Azt azonban hadd mondjam meg el, hogy itt a barna csík a figyelmeztető jelzés. Akinek turista-beutósei vannak, az se erdei jelzésekre gondoljon, a folyosó műanyagborításának a szélén fut a barna csík. Valamikor azt hallottam, majd a liftben is ott lesz az első emelet száma mellett a csíknak kicsike darabja, hogy ne kelljen végigbócorogni a betegnek az egész klinikát. Aki közben fejtené el, hol jár, annak is elég a lába elé nézni. Modern ravaszság, az biztos.

Az aula itteni kerengőjében most ragasztják még csak a burkolatot, és hegesztik is mindjárt a csatlakozásoknál. Ha jól látom, azok dolgoznak itt már, akik a múltkor a nagyterem padlójánál még csak megfigyelőként vettek részt a műveletben.

A Tisza felé eső oldalon azonban nagy a fölfordulás még. Műtő van itt műtő hátán, két szeptikus és négy aszeptikus, előkészítővel, bemosakodóval, nővérszobával. Az egyikben villanszerelő dolgozik. Okom van rá, ha elhallgatom a nevét. Ki tudja, melyik szögletből bújik elő az ómechanizmus, nem akarnám avval hálálni jóindulatát, hogy kiszolgál-tassam. Lehet, hogy egy ezreléke csupán az itt elhangozható véleményeknek, amit mond, de lehetetlen nem odafigyelnünk rá. Mondom, villanszerelő, éppen a világító lámpát igazítja ezért így kezdi:

— Sötét dolgok vannak itt, kérem.

Aztán sorolja: harmadszorra szerelik már át az egészet. Amikor még süllyedt az épület, el-elszakadtak a vasszerkezetek is, át kellett állítani azokat is. Amíg állt a munka, kőbor kezek a vezetékeket is kicsipkedték a falakból. Amikor arra kérdeztem rá, mikor érhetjük el egyáltalán, hogy egyik szakma legalább annyira becsüli a másik munkáját, hogy nem rongálja avval például, hogy két méter vezetéket kilop a falból, akkor hangzik el a sóhajtas:

— Sötét dolgok vannak itt, kérem. Ne nyúljon bele, megégeti a kezét!

Azt mondja, ha tervrajz szerint kezdi is el a vezetést, megeshet, hoz valaki egy másik tervrajzot, és azon éppen elszívóberendezés szerepel. Mindenki a maga igazát hajtogatja ilyenkor, és nyilván, a tervező is meg tudja magyarázni a magáét, de kínos dolgok következnek belőle. A másik sarkalatos pontja az építkezésnek: mindig az az anyag hiányzik, amelyik kellene. Most például azért szereli át harmadszor a vezetéket, mert az a külföldi kapcsoló nincs meg, amit betervezték, vettek egy másikat Ausztriában, de annak meg más a rendszere. Külön szekrény is kell neki, és sok mindenben eltér a tervbélitől. Azt is mondja, mert kérdezem, hogy minimálisan is duplájába kerül így a munka, de lehet, hogy többszörösebe. Mondom rá, még így is jobb, mintha utólag jönnének rá a nélkülözhetetlen változtatásokra, és akkor rongálnánk a vadonatúj klinikát. Persze, persze, feleli, de ami előre látható, azt látunk kellene! Beszereznünk mindazt, az utolsó csavarig, amire majd szükségünk lesz. Megpróbálom hergelni egy kicsit:

— Uram, ha háromszor szerel, háromszor fizetik. Mi itt a baj?

— Csak az, hogy az én adómból is fizetik.

Én csak szavakkal kereskedhetem. Nem adnám egy vak lóért ezt a mondatot! Végre valaki észrevette, hogy az ő adója is a tévedések áldozata lesz. Végeredményben vele is megfizettetik mások tévedését! Eddig még csak legyintettünk: egye fene, az állam pénze bánja. Végre

kiderül, hogy az állam is mi vagyunk?

A másik műtőben tanulom egy kicsit a műtőpanel építését. Hegesztett vasvázra szerelik föl a betonitlapokat, és azokra ragasztják rá a hárommilliméteres glaselt. (Volt már szó erről a mosható és fertőtleníthető lapról a baleseti sebészetről írott részben.) Jó, jó, mondom, de hogyan préseli rá a glaselt?

— Sehogy — mondja alkalmi tanítómesterem. Előveszi a belga gyártmányú ragasztót, megmutatja azt a vékony csíkot, amit először a betonitra ragasztanak, aztán bekenik a belgák találmányával, és ha csak hozzáértetik is a vékony lapot, már elmozdítani se lehet úgy megfogja. Pillekönnyű a lap, mégis hatan veselkednek neki, hogy pontosan betájolják, és csak akkor nyomják rá, amikor a helyén van. Azt látom, hogy jól dolgoztak, mert a fugája mindnek hajszálra egyforma. Majd valamilyen tömőanyaggal töltik ki az illesztési hézagokat, de mindnek egyformának kell lennie.

Hogy minek ide a tömőanyag? Miért nem közelebb nyomják egymáshoz a lapokat? Lehet, hogy aki tervezte, nem is tudja az esetet, azért mondom el. Évekkel ezelőtt történt a régi műtőben. Főlnézett valaki a mennyezetre, és látta, kukacok mászkálnak rajta. Az aszeptikus kukacot még nem találta föl az élet, mentek tehát azonnal a gazdasági igazgatóságra, hogy csempéztessen körül és fölül az egész műtőt.

Kiderült, a régi keménybe sorozatosan döglöttek bele a galambok, azokból származott a kukac. Nem tesz semmit, mondták a gazdasági emberek, majd rakunk föl egy-két csempét a lukra, és nem tudnak bejönni. Rendben van, mondta a professzor, majd ha a ti hasatokon is folyik ki a genny, én is ragasztok rá egy kis szalagot, hogy ne tudjon kijönni, és el van intézve! Azonnal lett pénz is, ember is a csempézésre. Szégyen, nem szégyen, ez az eset jutott az eszembe, amikor a szépen illesztett borítólapokat láttam.

Néhány műtővel arrébb pedit lakatosok dolgoznak. Ők hegesztik a vasszerkezeteket. Mondom is nekik, Szegeden is vannak jó hegesztők, centijük is van hozzá, vinklijük és vízmértékük is, miért kellett ezért Pestről jönniök? Két hét munka egyfolytában, tizenkétórás váltásokkal, aztán öt-hat napra mindenki hazamehet. Az utazást, a nagy hajtást: valakinek meg kell fizetnie! Igen egyszerű feleletet kaptam rá:

— Elég nagy a referenciánk a Medicornál, biztosan azért ragaszkodik hozzánk.

HORVÁTH DEZSÓ

*Ilánusz barát nem készül hosszú útra
itt áll a Tisza és Maros szögében
itt áll és messze néz*

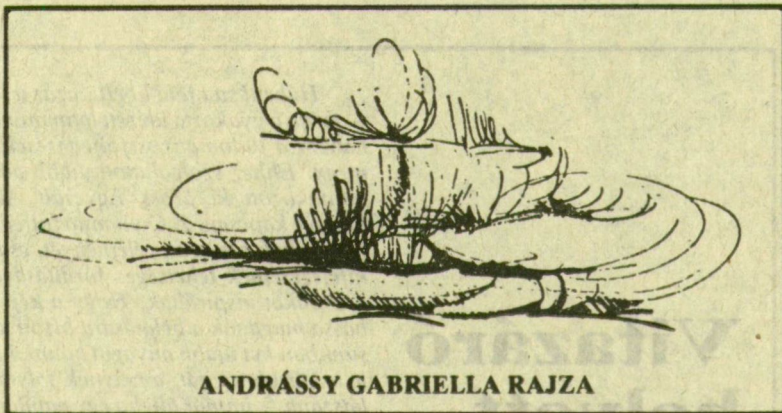
*fájdalmas két mosollyal
— ökrönyál száll az égen
szétepett délibáb
hologram-darabkák
koronájukkal lefelé úsznak a fák
anyaságát fájáló anyaföld
porlik a sebzett gyökerekről
fokozható-e még
a nincs-hovább?! —*

*Ilánusz barát itt áll és messze néz
Ilánusz barát nem indul öskeletre
tápai krisztus-arca nem lobog föl
a karavánok útján — nem igézi őt
a Nagy Ábránd: MAGNA HUNGÁRIA*

*nem igézi mert ő igézi meg
szárnyas hittel nagyratörően ő
lelkeli nyugaton keleten délen
a legszentebbet a magyar poézist*

*s villong a holt Maros és az élő Tisza
könnyek fények folyók gyökérmosdató álmok
szomjú igék egve-felejtett hitek kővévált karavánok
mintha az őshaza hangját hallják Ilánuszt a barátot
— s a népek tengeréből népünk Atlantisza
kiemelkedik mégis*

*költői csúcsait
kirajzolja az égre — — im MAGNA HUNGÁRIA
— — határtalan haza
a Lélek utazik — — s dalol dalol dalol
csontkíthatatlanul — — —*

Magyarországi szabadegyházak

A nagy létszámú vallásközösségek — mint a katolikus, a református, az evangélikus, az izraelita — mellett működnek Magyarországon kisebb felekezetek is, az úgynevezett szabadegyházak. Ezekről nyilatkozott *Pozsonyi László*, az Állami Egyházügyi Hivatal nemzetközi főosztályának vezetője.

— A szabadegyházak protestáns jellegű vallási közösségek — mondta Pozsonyi László. — Az úgynevezett történelmi egyházaktól eltérően a felekezetekhez önkéntes és tudatosan vállalt döntés alapján csatlakoznak a hívók. A Magyarországi Szabadegyházak Tanácsa (SZET) 1944-től működik hivatalos szövetséggént. Jelenleg kilenc vallásfelekezetet tömörít, ezek taglétszáma becslések szerint 40–50 ezer fő. Ezen kívül a SZET elnöki gondozása alá tartozik harminchétf kisebb vallási csoportosulás.

— *Hogyan lehet Magyarországon vallási felekezetet alapítani?*

— A szabad vallásgyakorlásról szóló 1895. évi törvény az iránymutató ebben a kérdésben. A feltételek között szerepel, hogy magyar állampolgárok hozzá kelljenek létre a közösséget, kötelezzék magukat egyházközösségük fenntartására, illetve a hitoktatás megszervezésére, és dolgozzanak ki hitelszabályzatot.

A SZET alá tartozó kilenc felekezetet, illetve a Krisztusban Hívó Nazárenus Gyülekezetet és a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget hivatalosan elismerték, a többi kisebb felekezet azonban hivatalos elismerés nélkül működik. Ezen utóbbiak spontán egyéni kezdeményezés hatására, valamelyik már működő nagyobb felekezettől kiválva jöttek létre. Családi jellegű közösségek, amelyek nem tudnak megfelelni az előírt feltételeknek.

— *Az utóbbi időben megfigyelhető, hogy az emberek újra érdeklődnek a vallás iránt, új, más jellegű, igazabbnak élt, meghitt közösségre vágnak. Ez vonzáná őket a kisebb-nagyobb vallási csoportokhoz?*

— Azt hiszem, alapvetően egyéni motiváció áll a jelenség hátterében. Az újdonság varázsa az, amely döntően befolyásolja az embereket: fo-

kozottabb az érdeklődés a még ki nem próbált eszmék iránt. A vallási felekezetekhez történő közeledésben szerepet játszanak az ismerősök, barátok is. Hozzá kell azonban tenni, hogy ezt a folyamatot elősegítette, hogy az utóbbi időben ezek a felekezetek sokkal nyitottabbak lettek. Kevésbé zárkóznak el — legalábbis a nagyobbak —, nem annyira merevek. Persze a másik oldalról ez azt jelenti, hogy fellazul a belső egység, több szakadás, számtalan belső irányzat alakul ki.

— *Milyen a felekezetek tevékenységének társadalmi megítélése? Mennyiben segíthetnek a különböző társadalmi problémák megoldásában?*

— Az állam igényli e felekezetek közreműködését. Hitéletük középontjában az emberszemlélet áll, így sajátos etikai arculat jellemzi őket. Részt vesznek a társadalmi beilleszkedési zavarokkal küszködők támogatásában, tagjaik között kevés az alkoholista, erkölcsi kérdésekben példát mutatnak. Foglalkoznak a kábítószerbetegekkel, törődnek az idősekkel, segítik a nagycsaládosokat, megszervezik a betegek gondozását. Ifjúsági rendezvényeket, üdülési akciókat szerveznek időseknek, fiataloknak egyaránt.

— *Nemrégiben az Állami Egyházügyi Hivatal rövid közleményben számolt be arról, hogy tárgyalások folynak a mormon egyházközösség magyarországi megalapításáról. Milyen eredménnyel zárultak a tárgyalások?*

— A magyarországi kezdeményezők benyújtották alapítási kérelmüket, jelenleg vizsgáljuk a beadványt. Ha a korábban említett feltételeknek megfelelnek, akkor engedélyt kapnak a működésre. Egyébként mormon egyházközösségek más szocialista országokban, például az NDK-ban és Lengyelországban is léteznek. A hazánkban megalapításra váró csoport taglétszámáról, illetve a hozzájuk csatlakozni szándékozókra csak a jövőben kaphatunk pontos képet.

— *Milyen támogatást kapnak a szabadegyházak az államtól?*

— A SZET-hez tartozó felekezetek gyakorlatilag nem kapnak támogatást. A hívők adományaiból, valamint külső hozzájárulásból tartják fenn magukat. A hívők általában havonta jövedelmük tíz százalékát ajánlják fel egyházuknak, ám esetenként jóval nagyobb összeget adnak a betegségből felgyógyult idősök, illetve végrendeleteikben tekintélyes összeget hagynak a felekezetekre. Bár ezek a csoportosulások hazánkban a kisebb közösségekhez tartoznak, világközpontjaik, például a baptistáké, a metodistáké hatalmas anyagi erőforrásokkal rendelkeznek. A közösség bevételeit az állam nem ellenőrzi, nem is ellenőrizheti.

— *Milyen az állam és a szabadegyházak kapcsolata?*

— Az állam messzemenőig engedi működni e közösségeket, nem felügyeli őket, azonban — bizonyos megállapodások révén — meghatározott jogosítványok vannak. Így például előzetes állami hozzájárulás kell egyes egyházi vezetők kinevezéséhez, megválasztásához, illetve egyházközösségek alapításához.

— *Előfordult már olyan eset, hogy a hivatalosan elismert felekezetekben az eredetileg deklarált tevékenységgel szemben a közösség tagjait más, meg nem engedett célokra kívánták megnyerni?*

— Ilyen még nem fordult elő. A felekezetek önkormányzattal rendelkeznek, saját ügyük, hogyan oldják meg a belső problémáikat — mondta befejezősül Pozsonyi László az Állami Egyházügyi Hivatal főosztályvezetője.

SZABÓ BÉLA

SIMAI MIHÁLY

Ilánusz barát